

Často kladené otázky:

Úloha a činnost Evropského účetního dvora jako nezávislého kontrolního orgánu EU

1. Kdo jsme?

Evropský účetní dvůr (EÚD) je **nezávislý externí kontrolní orgán Evropské unie (EU)**. Byl založen Bruselskou smlouvou z roku 1975 a svou činnost zahájil v říjnu 1977; orgánem EU se stal v roce 1993 na základě Maastrichtské smlouvy.

Přispíváme ke zdokonalování finančního řízení EU, podporujeme vyvozování odpovědnosti a transparentnost a vystupujeme jako **ochránce finančních zájmů** občanů Unie. Naše nezávislá a objektivní práce napomáhá ostatním orgánům a institucím EU a také členským státům lépe řídit využívání peněžních prostředků EU a provádět nad ním dohled.

O své práci a zjištěních informujeme prostřednictvím zpráv a dalších publikací. Tyto zprávy jsou důležité pro Radu a Evropský parlament jak z hlediska jejich legislativní a kontrolní činnosti, tak pro postup **udělování absolutoria** Evropským parlamentem orgánům a institucím EU za plnění rozpočtu EU.

2. Co děláme?

Provádíme **audity** a **přezkumy** a vydáváme **stanoviska**.

- Své **audity** vybíráme a provádíme nezávisle na základě mandátu a úkolů stanovených Smlouvou a v souladu s [profesními standardy a dalšími předpisy INTOSAI](#): *Audit je systematický proces objektivního získávání a vyhodnocování důkazních informací, jehož účelem je zjistit, zda jsou informace nebo skutečný stav v souladu se stanovenými kritérii, prováděný nezávislymi externími auditními subjekty.* Náš auditní mandát zahrnuje **finanční audit, audit souladu s předpisy a výkonnostní audit** a vztahuje se na orgány a instituce EU a orgány členských států provádějící fondy anebo politiky EU.
- Cílem našich **přezkumů** je poskytnout popis stávajícího stavu a analýzu, často v průřezové perspektivě a na základě předchozí auditní práce nebo jiných veřejně dostupných informací. Také nám umožňují analyzovat oblasti či otázky, které dosud nebyly předmětem našeho auditu, nebo uvádět skutečnosti týkající se konkrétních témat či problémů. Přezkumy mohou také upozorňovat na významná rizika a nedostatky.
- Vydáváme rovněž **stanoviska** k návrhům Komise týkajícím se nových nebo revidovaných právních předpisů. Pokud tyto návrhy mají významný anebo přímý dopad na finanční řízení, vyžadují právní předpisy EU, aby byl návrh v určitých legislativních postupech konzultován s EÚD. O vydání stanoviska k jiné problematice mohou požádat EÚD i ostatní orgány EU. Všechna naše stanoviska se předkládají normotvůrcům EU, tedy Evropskému parlamentu a Radě, k posouzení, nejsou však právně závazná.

Často kladené otázky týkající se EÚD

3. Jaký typ auditů provádíme?

Provádíme tři různé typy auditu; kontrolujeme, zda finanční prostředky EU:

- jsou správně zaúčtovány (**finanční audit**),
- se vybírají a vynakládají v souladu s příslušnými pravidly a nařízeními (**audit souladu s předpisy**),
- jsou optimálně využívány (**audit výkonnosti**).

Finanční audit a audit souladu s předpisy

V souladu se [naším mandátem podle Smlouvy](#) jsme povinni každý rok provést audit spolehlivosti konsolidované účetní závěrky souhrnného rozpočtu EU (**finanční audit**) a legality a správnosti souvisejících operací (**audit souladu s předpisy**). Svůj výrok auditora (**prohlášení o věrohodnosti**) vyjadřujeme na základě strukturovaného finančního auditu a auditu souladu s předpisy.

Prostřednictvím každoročních **finančních auditů** prověřujeme, zda Komise správně uvedla příslušné finanční informace ve finančních výkazech v souladu s platným rámcem účetního výkaznictví a regulačním rámcem. Řídíme se mezinárodními auditorskými standardy. Abychom mohli vyjádřit svůj výrok, prověřujeme fungování hlavních účetních postupů, analyzujeme a srovnáváme účty a zůstatky a provádíme testování detailních údajů.

Při **auditech souladu s předpisy** posuzujeme, zda činnosti, finanční operace a informace zaznamenané v účetní závěrce EU jsou v souladu s příslušnými předpisy, zákony, nařízeními a dohodami, jimž se kontrolovaný subjekt řídí.

Abychom mohli posoudit, zda jsou operace, na nichž se účetní závěrka zakládá, v souladu s platnými pravidly a předpisy EU, provádíme hlavně přímé testování u náhodně vybraného a statisticky reprezentativního **vzorku operací**. To je doplněno prověrkou vybraných **systemů dohledu a kontroly** s cílem určit, zda jsou vybrané příjmy a provedené platby EU správně vyčísleny a zda jsou v souladu s právním a regulačním rámcem EU. **Podrobně se testují** všechny výdajové režimy EU a vybrané členské státy a výsledkem jsou zvláštní posouzení hlavních oblastí rozpočtu EU. Jako důkazní informace k vyvození závěrů využíváme rovněž **práci jiných auditorů** jak z Komise, tak orgánů členských států EU, pokud je to relevantní a výsledky této práce jsou k dispozici.

Audity výkonnosti

Ve vybraných **auditech výkonnosti** se zaměřujeme na kvalitu příjmových a výdajových operací EU. V rámci těchto auditů se provádí prověrka programů, operací, řídicích systémů a postupů subjektů a orgánů, které spravují finanční prostředky EU, jejímž cílem je posoudit, zda se při využívání těchto zdrojů postupuje **hospodárně, efektivně a účinně**.

Audity výkonnosti prováděné EÚD spočívají v posuzování postupů a systémů procesu veřejné intervence, včetně **vstupů** (finanční a lidské zdroje a materiální, organizační a právní prostředky potřebné pro provádění daného programu), **výstupů** (realizované cíle programu), **výsledků** (okamžité účinky programu na přímé adresáty nebo příjemce) a **dopadů** (dlouhodobé změny ve společnosti, jež lze přičíst opatření EU).

Často kladené otázky týkající se EÚD

4. Jaké jsou hlavní výstupy naší auditní práce, které zveřejňujeme?

EÚD má čtyři [hlavní typy publikací](#): **výroční zprávy, zvláštní zprávy, přezkumy a stanoviska.**

Naše **výroční zprávy** obsahují výsledky našeho **finančního auditu a auditu souladu s předpisy** ve vztahu k rozpočtu EU, Nástroji pro oživení a odolnost a Evropským rozvojovým fondům. Kromě toho zveřejňujeme **specifické výroční zprávy**, v nichž předkládáme výsledky **výročních finančních auditů** agentur, decentralizovaných subjektů a společných podniků EU. Jejich součástí je naše prohlášení o věrohodnosti neboli auditní výrok, na jehož základě Evropský parlament rozhoduje o tom, zda plnění rozpočtu EU za daný rok schválí.

Výsledky **auditů výkonnosti** zaměřených na různé výdajové oblasti nebo oblasti politik předkládáme ve **zvláštních zprávách**. Audity výkonnosti se zaměřují na důležitá témata pro EU, například na otázky související s růstem a zaměstnaností, evropskou přidanou hodnotou, řízením veřejných financí, životním prostředím nebo oblastí klimatu.

V roce 2023 jsme zveřejnili **35 zvláštních zpráv a přezkumů**, které se zabývají mnoha výzvami, jimž EU v různých svých výdajových oblastech a politikách čelí.

Rovněž jsme zveřejnili **čtyři stanoviska**, v nichž jsme se zabývali legislativními návrhy Komise.

Všechny zprávy, přezkumy a stanoviska zveřejňujeme na [našich internetových stránkách](#) ve **24 úředních jazycích EU**. U našich zpráv zveřejňujeme na našich internetových stránkách také odpovědi kontrolovaných subjektů.

5. Jaké finanční prostředky kontrolujeme?

Každý rok v souvislosti s naším prohlášením o věrohodnosti provádíme audit **příjmů a výdajů v rámci rozpočtu EU**. Kromě toho kontrolujeme správnost **výdajů z Nástroje pro oživení a odolnost**, o nichž vydáváme samostatný výrok auditora.

Pro naši výroční zprávu činil kontrolovaný základní soubor pro testování příjmů 245,3 miliardy EUR a pro testování výdajů 220,5 miliardy EUR. Při formulaci našich výroků jsme vycházeli ze samostatných kontrolovaných základních souborů pro audit výdajů z rozpočtu EU (166,8 miliardy EUR) a výdajů z Nástroje pro oživení a odolnost (53,7 miliardy EUR).

Kromě toho kontrolujeme i další příjmy a výdaje EU, například u osmého, devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu, agentur EU a společných podniků.

Naše audity výkonnosti nebo zvláštní zprávy se zaměřují na konkrétní výdajové oblasti a politiky, na něž EU poskytuje podporu, nebo na témata týkající se rozpočtu a řízení.

6. Koho kontrolujeme a kde?

EÚD má sídlo v Lucemburku. Auditní práci provádíme jak v Lucemburku, tak u kontrolovaných subjektů na místě. Zároveň naši auditori uskutečňují značný počet návštěv v **Evropské komisi** – našem hlavním kontrolovaném subjektu – a v ostatních orgánech, agenturách a subjektech EU, u národních, regionálních a místních orgánů v členských státech EU a také u delegací EU mimo Evropu ve třetích zemích a v mezinárodních organizacích, které nakládají s finančními prostředky EU.

Často kladené otázky týkající se EÚD

Naši auditoři rovněž provádějí návštěvy **na místě** u příjemců **finančních prostředků EU**, a to jak v EU, tak za jejími hranicemi. Prostřednictvím těchto kontrol sledujeme finanční prostředky od rozpočtu EU až ke konečným příjemcům a shromažďujeme **přímé důkazní informace** o jejich vyplacení od těch, kteří řídí opatření a programy EU a vybírají a vyplácejí peněžní prostředky EU, a také od konečných příjemců.

7. Jak vytváříme svůj pracovní program?

EÚD je při výběru a provádění své auditní práce zcela nezávislý.

Naše cíle pro dlouhodobé plánování jsou stanoveny v naší [víceleté strategii](#). Kromě toho provádíme i průběžné plánování, při němž podrobněji rozhodujeme o tom, co budeme kontrolovat v následujících letech a jaké zdroje k tomu budou potřeba.

Při vytváření našeho pracovního programu vybíráme auditní úkoly uplatňováním objektivních kritérií, jakými jsou například:

- rizika pro rozpočet a pro provádění politik prostřednictvím rozpočtu,
- objem finančních prostředků,
- předchozí audity daných kontrolovaných oblastí,
- potenciální přidaná hodnota / potenciální dopad,
- zdroje, které jsou k dispozici.

V tomto procesu zohledňujeme také návrhy na audit předložené našimi institucionálními partnery (výbory Evropského parlamentu, které tyto návrhy předkládají prostřednictvím Konference předsedů výborů, a také stálými zastoupeními členských států při EU). Na konci tohoto procesu přijímáme náš pracovní program a zdůrazňujeme naše kontrolní priority pro nadcházející roky a poskytujeme podrobné informace o zvláštních zprávách a přezkumech, které máme kromě pravidelných výročních zpráv v úmyslu zveřejnit.

O [pracovním programu EÚD](#) informujeme také své partnery a zainteresované strany a pravidelně aktualizujeme [orientační harmonogram zpráv](#), které se v průběhu příštích 12 měsíců chystáme zveřejnit.

Svou kontrolní činnost sice plánujeme s předstihem, jsme ale schopni reagovat, když si okolnosti vyžádají kontrolu určité oblasti politiky v krátké lhůtě – v případě, že je zapotřebí věnovat pozornost nově se objevujícím tématům.

8. Jaký je dopad naší práce?

Prostřednictvím své činnosti **předkládáme tvůrcům politik a právních norem informace o oblastech, kde by se EU mohla v budoucnu zlepšit**. Snažíme se, aby tyto zprávy byly také jasné a přístupné, neboť se domníváme, že evropští občané by se měli snadno zorientovat v tom, jak byly jejich peníze vynaloženy a zda to bylo provedeno rozumně a v souladu s předpisy.

Ačkoli naše **doporučení** nejsou právně závazná, většinu z nich kontrolované subjekty přijímají a realizují. Při opakované kontrole určité auditní oblasti několik let po zveřejnění našich zpráv pak pravidelně zjišťujeme, že naše doporučení měla pozitivní dopad.

Často kladené otázky týkající se EÚD

9. Kdo pracuje na EÚD a jakou úlohu mají členové EÚD?

EÚD funguje jako kolektivní orgán složený z členů, přičemž každý členský stát EU je zastoupen jedním členem. Členy EÚD jmenuje Rada po poradě s Evropským parlamentem na obnovitelné funkční období šesti let. V čele EÚD stojí předseda, kterého volí kolegium členů ze svého středu. Předseda má postavení „prvního mezi rovnými“ a je volen na obnovitelné funkční období tří let.

Členové EÚD jsou přidělováni do jednoho z [pěti auditních senátů](#), které schvalují většinu našich zpráv, přezkumů a stanovisek. Auditní senáty rozdělují úkoly mezi své členy. Všichni členové nesou odpovědnost za své auditní úkoly vůči svým senátům a kolegiu.

EÚD má přibližně **950 zaměstnanců**. Většina z nich jsou auditoři, ale zaměstnáváme také překladatele a pracovníky, kteří zajišťují podpůrné služby a obecnou administrativu. Auditoři mají rozsáhlé odborné znalosti a zkušenosti z veřejného i soukromého sektoru, včetně účetnictví, interního a externího auditu, práva a ekonomie. EÚD zaměstnává **státní příslušníky všech členských států EU**. Na zaměstnance Účetního dvora se jakožto na úředníky EU vztahuje služební řád úředníků EU. EÚD zaměstnává téměř stejný počet mužů a žen.

10. Jak spolupracujeme s nejvyššími kontrolními institucemi členských států EU?

Smlouva o fungování Evropské unie požaduje, aby EÚD a nejvyšší kontrolní instituce členských států (NKI) **spolupracovaly v duchu důvěry** při zachování své nezávislosti.

Spolupráce s členskými státy probíhá hlavně v rámci Kontaktního výboru NKI v EU. Výbor poskytuje nejvyšším kontrolním institucím platformu, na které si mohou vyměňovat zkušenosti a poznatky o metodických přístupech, a to v rámci řady pracovních skupin a sítí. Vedoucí představitelé NKI EU se setkávají jednou za rok, aby debatovali o aktuálních tématech a otázkách společného zájmu. Další informace naleznete na [internetových stránkách Kontaktního výboru EU](#).

11. Jak přispíváme k boji proti podvodům?

Jako externí auditor EU **nemáme pravomoc vyšetřovat případy podezření z podvodu**. Naše audity nejsou tudíž cíleně koncipovány tak, aby odhalovaly podvody. Když však naši auditoři zjistí případy, kdy máme podezření, že došlo k podvodné činnosti, je naší povinností oznámit to příslušným orgánům.

Když zjistíme případy podezření z podvodu, předáváme je **Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF)**, což je útvar Komise odpovědný za vyšetřování případů podezření z podvodů a korupce, případně **Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO)**, nezávislému úřadu EU, který odpovídá za vyšetřování a stíhání trestných činů ohrožujících finanční zájmy EU, spolu se všemi informacemi a důkazními materiály, které považujeme za relevantní.

V roce 2023 jsme úřadu OLAF nahlásili 19 případů podezření z podvodu, které jsme zjistili v průběhu naší kontrolní činnosti. 17 z těchto případů bylo rovněž nahlášeno úřadu EPPO. Další informace o povaze případů podezření z podvodu, případně o finančních částkách, jejichž zpětné získání OLAF následně doporučil, jsou-li tyto informace dostupné, uvádí naše výroční zpráva o rozpočtu EU.

Často kladené otázky týkající se EÚD

12. Kde lze najít další informace o EÚD?

Další informace o naší činnosti a výsledcích naleznete na našich [internetových stránkách](#).

Budete-li chtít **kontaktovat EÚD**, zašlete nám prosím e-mail na adresu ECA-InstitutionalRelations@eca.europa.eu.